

«termelők és fogyasztók» egyesüléséből az életnek és a nevelésnek összhangja fakadjon és a németiség egész szellemi erejének kifejtése érdekében lehetővé váljék a különböző társadalmi körök nevelésügyi kívánságainak kielégítése és a köz javára való értékesítése. Legelőször majd a tehetőségek boldogulásának a kérdését vitatják meg.

VEGYES.

Szemléltető faliképek. A vall.- és közokt. minisztérium a f. év tavaszán valamennyi állami elemi iskolának 20—20, a felekezetieknek és községieknek pedig, többre nem lévén fedezet, egyelőre 10—10 történelmi szemléltető képet küld. 14 már egészen elkészült; ezek tárgya: Árpád paizsra emelése (Helbing F.), Szent Istvánnak Asztrik püspök átadja a koronát (Raksányi D.), Tatárdúlás (Kovács Á.), Nagy Lajos fogadja a lengyel koronát felajánló küldöttséget (Helbing F.), A nándorfehérvári diadal (Löschinger H.), Mátyás király Bécs előtt (Hegedüs L.), Egri nők (Kovács Á.), Zrinyi Miklós hősi halála (Kovács Á.), Szondy két apródja (Helbing F.), Bethlen Gábor tudósai között (Raksányi D.), Zrinyi Ilona (Sándor B.), Kossuth Czegléden (Udvary G.), I. Ferenc József a koronázási dombon (Szent-Istváni Gy.), Erzsébet királyné Deák ravatalánál (Raksányi D.). 6 képet most sokszorosítanak: Kún László és Habsburgi Rudolf (Bottka M.), II. Lajos tetemének feltalálása (Székely B.), Budavár visszavétele (Bottka M.), Rákóczi Ferencz a szécsényi országgyűlésen (Bottka M.), Mária Terézia (Szent-Istváni Gy.), a M. Tudom. Akadémia alapítása (Bottka M.). E 20 kép első része annak a sorozatnak, melynek a tervét 1911/12-ben az Orsz. Pädag. Könyvtár és Tanszermúzeum akkori vezetőjének, Vángel Jenőnek, elnöklésével működő bizottság elkészítette. A bizottság a minisztérium, Tanszermúzeum, Képzőműv. Főiskola, Iparművészeti Társaság, Iparművészeti Iskola képviselőiből, egyes tudományos és iskolai szakemberekből s festőművészekből állott. A terv 43 bibliai és hitéleti, 34 történelmi, 34 földrajzi, 59 természettud. képről szólt; ezekhez járulna még külön a hazafias ünnepek céljára 4, esztétikai célra 6 kép s így az egész gyűjtemény állana 180 darabból. A most megjelenő 20 képet tehát kezdetnek tekinthetjük és reméljük is, hogy ezen az úton a minisztérium nem lesz kénytelen anyagi okokból újból megállani, mint eddig ismételtén. E képeknek az iskolai oktatásban és nevelésben való teljes értékesítése megkívánja, hogy a gyermekek az előttük álló képet necsak nézegessék, hanem meg is értsék; mivel pedig előreláthatóan sok, részletekre vonatkozó kérdést intéznek majd a tanítókhoz, e képek megmagyarázására a tanítóknak készen kell lenniök. Ezért kívánatos, hogy a tanítóképzőkben erre is kellő idő jusson, egyrészt a történelmi órákon, másrészt a gyakorló iskolában. Nyilvánvalóan ez a célja annak, hogy valamennyi gyakorló iskola megkapta mind a 20 képet. Bő alkalma nyílik így a jelölteknek arra, hogy a gyermekek szemlélését, nézőpontjait megfigyeljék, a művelt és műveletlenebb környezetű tanulók különbségeit ebben is észrevegyék s általában a szemléltetés eszközeinek a tanításban való felhasználásáról, a hatások sokféleségéről újabb, gyakorlati tájékozást szerezzenek. — A képek ügyét intéző bizottság működését, a képek elkészítésének történetét bővebben ismerteti a *Néptanítók Lapja* (1916, 1. sz. Gyulai Á.) és a *Pædagogiai Értesítő* (1916, 1—2. sz.).

A Magyar Gyógy-pædagogia szerkesztő-bizottsága 1916 elején a háborúban megvakult, megnémult, megsiketült és hibás beszédűvé lett katonák oktatásáról s jövő sorsáról négy nyilvános előadást tartott. *Kirscheneuter Ferenc* a vak katonákról szóló két előadásában közvetlen

megfigyelései és tapasztalatai alapján felhívta a figyelmet arra a körülményre, hogy míg a rendes vakok jövőjét gyermekkoruktól fogva a szakemberek irányítják, a vak katonának maguknak kívánják a jövőjük kialakításában a döntő szót. Tehát csak személyi viszonyaik, a vakság által előidézett lelkiállapotuk ismeretével lehet a kérdés megoldását megkísérelni. Kezdetben a vak katonában hiányzik az önbizalom az iránt, hogy egyáltalán meg tud valamit tanulni, ezért a jó kedélyhangulat, a megnyugvás előidézése és fentartása az első feladat. Új tartalmat, örömet és célt csak a munka ad életöknek. Ahhoz, hogy a felnőtt korban megvakult egyént tapintó- és mozgásérzései új foglalkozásában hathatósan támogassák s hogy a cselekvések új beidegzése megtörténjék: hosszas gyakorlás kell. Tehát képzésükben szietni nem szabad; félkiképzés munkátlanúságra vezet, csak alapos kiképzés teheti őket a társadalom produktív tagjaivá, akiknek nem szánalomra, hanem gyámolításra és munkára van szükségök. Ez az ő érdekük s ez az állam gazdasági érdeke is. Az elméleti és gyakorlati képzés módjáról, a vakok életpályáiról s a munkába helyezés kérdéseiről is tájékoztató előadásokat a Magyar Gyógypedagógia ki is adta (*A háború vakjai*. Bpest, 1916, 8°, 48 l., 1 kor.). — A megsiketült, meg-némult és hibás beszédűvé lett katonákról *Istenes Károly* szintén két alkalommal beszélt. Ismertette a háborúban keletkezett siketség és némaság okait és fajait, valamint a kezelés módjait. Hangsúlyozta, hogy a beszéd javulását erőltetni nem lehet: huzamos pihentetésre van szükség. Kifejtette, hogy az így sujtottakat a társadalmi életből, ha más ok nincs rá, rokkantság címén nem szükséges, de nem is tanácsos kivonni. Fogyatékoságukkal összeférő pályán megállják a helyüket s joggal megkívánhatják, hogy az állam és a társadalom őket régi helyökön megtartsa vagy új álláshoz juttassa. A «Siketnémaintézeti Tanárok Orsz. Egyesülete» felajánlotta szolgálatait e szerencsétlenek tanítására. Hivatalosan foglalkozott a kérdéssel «A gyógyped. intézetek orsz. szaktanácsa». Ezek az előadások azt bizonyították, hogy a háború okozta eme fogyatékoságokkal szemben a magyar szakemberek ismerik feladataikat. El tudják végezni önállóan külföldi vélemények nélkül s el is fogják végezni a reájok eső munkát, mert ezt erkölcsi kötelességüknek tekintik. *Ganyó Vilmos*.

«A felső leányiskola 40 éve» című mult havi közleményünkre a felső leányiskolák köréből hozzászólások érkeztek. Ezeket a szerző válaszával együtt a *M. P.* következő számában közöljük. A felső leányiskola kérdésével egyébként újabb mozzanatok felmerüléséig nem foglalkozunk.

A szerk.